

VZGOJNI NAČRT

Na podlagi 60. člena Zakona o osnovni šoli je Svet šole na predlog ravnateljice na seji dne: 8. 6. 2009 sprejel vzgojni načrt šole. Dopolnitev na predlog v. d. ravnatelja 22. 2. 2024.

1 TEMELJNE VREDNOTE

Z vzgojnim načrtom želi šola doseči cilje in vrednote iz 2. člena Zakona o osnovni šoli. Na tem mestu omenjamo le najpomembnejši cilj, ki zajema vseh sedem vzgojnih ciljev osnovnošolskega izobraževanja: spodbujamo skladen telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj učencev (celostni razvoj).

Temeljne vrednote in vzgojna načela smo povzeli v skladu s konceptom vizije naše šole:

ŠOLA, ODPRTA ZA ZNANJE, RAZVIJA ČUT DO OKOLJA, KREPI OSEBNOSTNO RAST IN SPREJEMA DRUGAČNOST (sposobnosti, učenci s posebnimi potrebami, nadarjenost).

- **ZNANJE**, ki odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja,
- **OSEBNI RAZVOJ**, spremljamo in vzpodbujamo vsakega posameznika, razvijamo skrb in odgovornost za lastni razvoj in razvoj skupnosti (družina, oddelčna skupnost, pripadnost šoli),
- **SKRB ZA ZDRAVO IN ČISTO OKOLJE**, promoviramo zdravje in zdrav način življenja, vzgajamo za okoljsko odgovornost, izobražujemo za trajnostni razvoj in razvijamo pozitivne medsebojne odnose,
- **ČUT ZA DRUGAČNE/SPOŠTOVANJE** je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

Razvijali pa bomo tudi obče kulturne, nacionalne in civilizacijske vrednote: enakopravnost, pravičnost, odgovornost, zavest o državljanski pripadnosti, prijateljstvo, družinske vrednote.

V uresničevanju vzgojnega načrta bomo skupaj s starši in učenci tem vrednotam namenili posebno pozornost. Izvajali bomo vzgojne dejavnosti, ki bodo omogočale uresničevanje teh vrednot v šolskem letu 2009/10.

2 VZGOJNA NAČELA

Izhajajoč iz vzgojnih ciljev osnovne šole izpostavljammo načela, za katera se bomo posebej zavzemali:

- **načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu,**
- **načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja:** spoštljiv odnos in odprt način komuniciranja imamo tako strokovni delavci do sodelavcev, učencev in staršev kot učenci do sošolcev, staršev in delavcev šole in starši do svojega otroka, do drugih otrok v šoli, staršev, delavcev šole,

- **načelo medsebojne strpnosti ter vključevanja:** stremimo k strpnosti in toleranci v medsebojnih odnosih, ne izločamo drugačnih, pač pa jih sprejemamo in se zanje zavzemamo,
- **načelo preventivnega delovanja:** gre za vzpostavljanje prijetne in sproščene razredne klime, ki temelji na pozitivnih medosebnih odnosih med vsemi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa,
- **načelo zaupanja in zagotavljanja varnosti:** pomembno je, da vsi ustvarjamo okolje, kjer se počutimo varno in kjer vlada medsebojno zaupanje; le v takih pogojih lahko napredujemo, smo uspešni in zadovoljni,
- **načelo odgovornosti:** gre za zavedanje in prevzemanje odgovornosti vsakega posameznika v vzgojno-izobraževalnem procesu. Pravice in svoboda posameznika so pomemben del načela, ob tem pa moramo dosledno izpolnjevati svoje dolžnosti.
- **načelo sodelovanja s starši in usklajenost pristopa staršev in šole:** starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek,
- **načelo osebnega zgleda:** pomembni so zgledi, ki jih dajejo učencem vsi zaposleni na šoli s svojim delovanjem in starši doma.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne cilje, vrednote in načela bomo uresničevali z naslednjimi dejavnostmi:

A) proaktivne, preventivne dejavnosti

Oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Ker je razred/oddelek primarna socialna skupina v šoli, bomo posebno pozornost namenili spodbujanju učencev k uresničevanju vzgojnega načrta in pravil šolskega reda, oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, skrbi za medsebojno pomoč, spoštovanju in upoštevanju različnosti ter reševanju problemov, ki zadevajo razred.

Tematsko organizirane vzgojne dejavnosti bomo organizirali v okvirih ur oddelčne skupnosti, dnevov dejavnosti ali kot posebne šolske projekte (npr. Eko šola). Poudarek bo dan naslednjim temam (izbrane na podlagi predhodnih izkušenj pri delu z učenci): razvijanje socialnih veščin, učimo se učiti, učenje REŠEVANJA problemov, spodbujanje in razvijanje pozitivne samopodobe, SPREJEMANJE DRUGAČNOSTI – medkulturni dialog, zdrav način življenja, skrb za trajnostni razvoj, spodbujanje prostovoljnega dela.

Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilja in drugih odklonskih pojavov.

Posebno pozornost bomo namenili razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za svoje vedenje in kritično vrednotenje lastnega vedenja in vedenja vrstnikov. Spodbujali bomo razumevanje, da smo ob siceršnji odgovornosti zase odgovorni tudi za druge, da pomagamo šibkim in posameznikom v težavah. Spodbujali bomo vrstniško pomoč in solidarnost v konkretnih šolskih situacijah. Skrbeli bomo za medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje. Izvajali bomo dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

B) svetovanje in usmerjanje

Učitelji, razredniki in drugi strokovni delavci usmerjajo ter svetujejo učencem, kadar se pojavijo individualni ali skupinski problemi. Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve ter ravnanja.

Svetovanje in usmerjanje se izvaja v okviru oddelčnih ur skupnosti, pogovornih ur ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih. Posebno vlogo ima svetovalna služba. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih institucijah psihološke ali socialne pomoči.

V postopku **mediacije** strokovni delavci posredujejo v sporu med učenci. Mediacija je odlična metoda reševanja konfliktov – torej sporov, ko obe strani še razpolagata s približno enako količino osebne, psihološke, položajne ali družbene moči. Temeljna značilnost postopka mediacije je načelo daj-dam, ko vsaka od v konflikt vpletenih strani popusti, da se doseže konsenz o sporu oziroma njegovi rešitvi. Pri konfliktih je odgovornost za nastalo situacijo praviloma porazdeljena, obe vpleteni strani pa sta enako sposobni za pogajanja, saj med njima ne obstaja neravnovesje v moči. Učence uči sprejemanja odgovornosti, večja socialno opremljenost mladih, krepi pozitivno samopodobo in osvešča o pomembnih družbenih vrednotah.

Z mediacijo pa ne bomo reševali primerov vrstniškega nasilja, temveč se bomo posluževali naslednjih strokovnih pristopov: takojšnja ustavitev nasilja, timska obravnava nasilja, psihosocialna podpora žrtvi, svetovalno delo s povzročiteljem oziroma povzročiteljico, delo z oddelkom, vključitev staršev v reševanje problema ter sodelovanje z zunanjimi institucijami. Pri tem bomo upoštevali priporočila Priročnika za obravnavo medvrstniškega nasilja v vzgojno-izobraževalnih zavodih (2016).

Mediacija omogoča strpno in konstruktivno reševanje vsakdanjih sporov. Učence uči sprejemanja odgovornosti, večja socialno opremljenost mladih, krepi pozitivno samopodobo in osvešča o pomembnih družbenih vrednotah.

S postopkom **restitucije** učenec poravnava etično, socialno, psihološko ali materialno škodo. Restitucija in mediacija sta prostovoljni.

4 PREGLED OSEBNIH PREDMETOV UČENCEV

Cilj pregleda osebnih predmetov učenca je preprečevanje vnosov nevarnih predmetov, prepovedanih substanc, orožja ali drugih predmetov, ki bi utegnili ogroziti življenje ali zdravje učenca ali drugih oseb.

Za vzgojni ukrep zoper učence za primer prinašanja, uporabe oziroma posedovanja nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi na območje šole in površin, ki sodijo v šolski prostor oziroma k vzgojno izobraževalnem delu se določi ODVZEM nedovoljenih in nevarnih predmetov in snovi. Če učenec takšnega predmeta strokovnemu delavcu šole ne izroči sam, lahko ravnatelj ali od njega pooblaščen oseba z namenom ugotovitve, ali učenec takšen predmet poseduje in njegovega odvzema, opravi pregled osebnih predmetov učenca, po postopku in na način, ki je določen s Pravili šolskega reda. Odvzete nedovoljene in nevarne predmete in snovi starši prevzamejo po predhodnem dogovoru z razrednikom/svetovalno delavko/vodstvom šole: ravnateljem, pomočnica ravnatelja.

5 VZAJEMNI SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Medsebojna podpora in zaupanje med starši in učitelji sta bistvenega pomena za napredek otroka. Otrokov razvoj temelji na družinski vzgoji v povezavi s šolsko vzgojo in izobraževanjem ter okoljem, v katerem učenec živi in dela.

Področja sodelovanja:

- sprotno spremljanje otrokovega učnega uspeha, vedenja ter napredka,
- posredovanje informacij o otroku, ki so pomembne za doseganje izobraževalnih in vzgojnih ciljev (zdravstvene, socialne, finančne težave, otrokove posebnosti),
- seznanitev staršev s šolskimi pravili in posledicami kršenja le-teh,
- vključevanje staršev v reševanje vzgojnih ali učnih težav, ki jih imajo njihovi otroci, svetovanje o virih pomoči,
- sodelovanje pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega načrta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti ter
- vključevanje staršev v Šolo za starše v obliki tematskih roditeljskih sestankov (cilji: podpreti starše v starševski vlogi pri vzgoji otrok; poudariti preventivni in izobraževalni pomen v vzgoji otroka; seznaniti starše z različnimi pristopi pri nudenju pomoči otroku ter vzpodbuditi starše k medsebojni komunikaciji v družini in prispevati k dobremu in zadovoljnemu starševstvu).

Šola z vsebinskimi in organizacijskimi ukrepi zagotovi čim boljše pogoje za raznovrstne oblike sodelovanja. Poleg običajnih, **formalnih oblik dela** (roditeljski sestanki, govorilne ure, seje sveta staršev, pisna in telefonska obvestila, spletna stran, občasno obveščanje preko medijev, predavanja in delavnice, anketiranje), bomo spodbujali tudi **neformalne** oblike dela (šola za starše, šolske prireditve, sodelovanje staršev pri pouku, vključevanje v projekte, družabna srečanja: pikniki, zaključek šolskega leta, priložnostne ustvarjalne delavnice, Zdrav zajtrk).

6 Pohvale, priznanja, nagrade

Kadar se učenci izkažejo s prizadevnostjo, spoštljivim odnosom, učinkovitim delom ali z doseganjem vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, so lahko ustno ali pisno pohvaljeni oz. lahko dobijo priznanje ali nagrado (Interni pravilnik o podelitvi pohval, priznanj in nagrad učencem šole).

Pohvale, priznanja in nagrade lahko predlagajo:

- oddelčne skupnosti,
- razredniki,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnateljica,
- starši in zunanji sodelavci.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali učenci, učitelji ter starši in so z njim v celoti soglašali. Vzgojni načrt je deležen letne evalvacije in je odprt za spremembe ter dopolnitve.